

KUNST
ONDERWIJS
ORGANISATIE

Jaarverslag 2018

Stichting Koorenhuis, Den Haag

Inhoudsopgave

Bestuursverslag	3
Verslag van de Raad van Toezicht	8
Activiteitenverslag	10
Inhoudelijk	10
Kennis en vaardigheden	10
Midden in de Maatschappij 2018	11
Onderzoek en Ontwikkeling 2018	12
Docentencommunity	12
Bedrijfsvoering	12
Personeelsmanagement	12
Kwaliteitsmanagement	13
Financieel management	13
Marketing, Communicatie en Verkoop	13
Afwikkeling “Koorenhuis-oud”	13
Jaarrekening 2018	14
Balans per 31 december 2018	14
Staat van baten en lasten over 2018	15
Toelichting behorende tot de jaarrekening 2018	16
Toelichting op de Balans	19
Toelichting op de Staat van baten en lasten over 2018	22
WNT-verantwoording 2018	24
Overzicht indeling Gemeente Den Haag	26
Overzicht subsidies Gemeente Den Haag	29
Overige gegevens	31
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	31
Bijlage 1. Algemene Informatie en risicomanagement	32
Bijlage 2. Prestatienormering	34
Bijlage 3. Actieve projecten KOO	35

Bestuursverslag

2018 was het jaar waarin Stichting Koorenhuis het verleden achter zich liet en met een nieuwe heldere positionering en toekomstbestendige nieuwe naam doorging: KOO – KunstOnderwijsOrganisatie.

De “nieuwe” organisatie kent ook een helder motto:

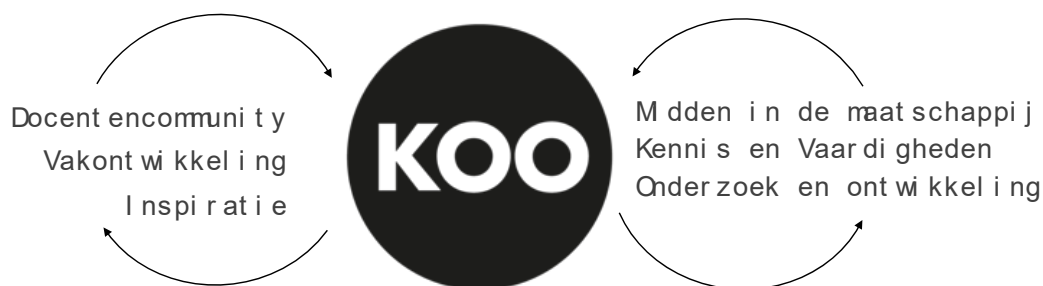
*Wij organiseren professioneel kunstonderwijs,
Juist waar dat niet vanzelf gaat.*

Wij doen dit altijd vanuit de eigenstandige kracht van de kunstdiscipline en verzorgen onze lessen altijd met de passie van professionele vakleerkrachten.

Alle activiteiten worden langs deze meetlat gelegd. De organisatie is volledig project gestuurd. Onze projecten zijn ondergebracht in drie verschillende programma's

- kennis en vaardigheden: lessen en cursussen op school en in de vrije tijd
- midden in de maatschappij: projecten met partners en op locatie
- onderzoek en ontwikkeling: vernieuwing van het kunstonderwijs (zowel inhoudelijk als organisatorisch)

Bovendien legden we deze periode het accent op het verder ontwikkelen van de motor achter onze organisatie: de groep docenten die namens KOO het kunstonderwijs in de stad brengt. Wij behartigen hun belangen en creëren zoveel mogelijk arbeidsmarktkansen voor hen. Het zowel kwalitatief als kwantitatief op het juiste niveau hebben en houden van deze community is een belangrijk doel voor de organisatie. Het volgende organisatiemodel ontstaat hierdoor:

Cultureel ondernemerschap

Het ondernemerschap van KOO laat zich het best beschrijven aan de hand van bovenstaand model. We zoeken in de stad actief naar partners en mogelijkheden om ons kunstonderwijs in de stad te brengen. We zijn actief op zoek naar nieuwe partners – waarbij we ons niet beperken tot de welzijnssector - en nieuwe locaties. Zo zijn we in 2018 bijvoorbeeld met Stichting Marketing Haagse Binnenstad in een samenwerkingsverband aangegaan om het werk van KOO duidelijker aan de stad te presenteren. Dit resulteerde in december in het succesvolle project KOO's Kerstival. Ook werkten we samen met Albert Heijn en Bibliotheek Den Haag aan het “Kom erbij Festival” waarin we een bijdrage willen leveren aan de strijd tegen eenzaamheid.

Aan de andere kant helpen wij op deze manier de docenten aan (nieuw) werk en nieuwe mogelijkheden om hun werk te doen en hun inzetbaarheid op de markt te verbeteren – wij helpen hen dus in hun eigen ondernemerschap.

Maatschappelijke aspecten

De maatschappelijke meerwaarde van KOO wordt aangegeven door ons eigen motto: *Wij organiseren professioneel kunstonderwijs, Juist daar, waar dat niet vanzelf gaat.*

Door de naamswijziging en bijbehorende positionering is KOO nu in staat zich helder te profileren in de markt. We zijn een betrouwbare samenwerkingspartner. Dit wordt ook bevestigd door het keurmerk van het CBCT “Kwaliteit in Beeld” dat we in 2018 hebben ontvangen. Het doel is om KOO te ontwikkelen tot een onmisbare, ondernemende schakel in het sociaal domein en KOO als merk ook op die manier te laden.

Ook in het onderwijs is KOO een centrale speler op het gebied van kunsteducatie. Vele scholen van zeer diverse achtergrond en connotatie nemen producten van KOO af. Daarmee bereikt KOO een zeer divers publiek. KOO is aangesloten bij de beweging “Divers Den Haag” en Social Club Den Haag en hoopt zodoende haar kennis op dit gebied te vergroten en in te zetten.

Financiële paragraaf 2018

KOO sluit 2018 af met een positief resultaat van € 13.453. Dit resultaat wordt veroorzaakt door het vrijvallen van een kortlopende schuld van € 24.717.

Gezien het feit dat we tot het einde van deze kunstplan periode (2020) hogere (personeels-) kosten verwachten stelt het bestuur voor om een bestemmingsreserve te creëren ter grootte van het bedrag van de vrijval ad € 24.717 en € 11.264 als negatief resultaat over 2018 te onttrekken aan algemene reserve. Belangrijkste oorzaken hiervan zijn extra personeelskosten die noodzakelijk waren om de groei in het binnenschoolse (Kennis en Vaardigheden) kunstonderwijs mogelijk te maken. Verder bleef de omzet binnen Midden in de Maatschappij achter bij de verwachtingen: van een aantal projecten werd de uitvoering deels doorgeschoven naar 2019. Een groot project ging niet door vanwege een formele beperking in de voorwaarden van een fonds. KOO heeft dit deels kunnen compenseren met het organiseren van een aantal kleinere projecten. Dit bleek echter onvoldoende om de opgelopen achterstand in te lopen. We moeten constateren dat de projecten Midden in de Maatschappij tot nu toe een cyclisch karakter hebben: het ene jaar zijn er veel projecten in voorbereiding waardoor de omzet achterblijft, het andere jaar zijn er vooral projecten in uitvoering waardoor er weer een positiever beeld gegeven kan worden. KOO gaat voor de toekomst streven naar een meer gelijkmatige verdeling hierin. In 2019 wordt daarmee een begin gemaakt. Verder spelen de extra/eenmalige kosten voor de naamswijziging en een aantal incidentele tegenvallers een rol in het negatieve resultaat.

In het jaarverslag geven we een overzicht van de activiteiten, gebaseerd op ons activiteitenplan 2018. In bijlage 2 bij dit jaarverslag zijn de prestatiedoelen opgenomen die de gemeente Den Haag heeft verbonden aan de exploitatiesubsidie voor 2018. In deze prestatiedoelen is uitgebreid aandacht voor de samenwerking met CultuurSchakel en Cultuuronderwijs op z'n Haags. KOO heeft op alle niveaus regelmatig contact met CultuurSchakel. We concluderen dat onze producten naast elkaar kunnen bestaan, maar dat de mogelijkheden voor inhoudelijke bijdragen van KOO in CoH beperkt zijn. KOO wordt wel betrokken in het expert traject voor CoH. KOO voldoet aan de gestelde kwantitatieve prestatiedoelen.

In de jaarrekening leggen we verantwoording af over de financiële gang van zaken in het afgesloten kalenderjaar. Zij is bedoeld als verantwoording aan de Gemeente Den Haag als belangrijkste subsidiegever en verder voor eenieder die belang stelt in KOO.

Prijsbeleid

Voor haar prijsbeleid hanteert KOO een simpel uitgangspunt. De exploitatiesubsidie wordt aangewend om de “basis-organisatie” in stand te houden en te investeren in de ontwikkeling van nieuwe projecten in het sociaal domein. De prijs voor de uitvoering van de projecten wordt door de afnemers en subsidiërende fondsen bijeengebracht. Het streven is om ons uurtarief prijs zo laag

mogelijk houden en tegelijk een eerlijk tarief aan de docenten te kunnen betalen. Hierop komt steeds meer druk te staan en we verwachten dan ook hier op afzienbare termijn enkele aanpassingen te moeten doen.

Activa

De liquide middelen bedragen ultimo 2018 € 391.622. Deze relatief hoge stand is nodig ter dekking van verplichtingen die in de toekomst nog uit de balansvoorzieningen voortvloeien. KOO investeert in 2019 in nieuwe flexibele werkplekinrichting voor de medewerkers.

Vermogen

Het "vrij besteedbare" vermogen van de stichting wordt aangehouden om eventuele toekomstige onvoorziene omstandigheden en tegenvallers te kunnen opvangen en/of een eigen investering te kunnen doen in nieuwe projecten en trajecten, wanneer kansen hiertoe zich aandienen. Helaas zullen we door het negatieve resultaat niet in staat zijn een dotatie te doen aan de algemene reserve, die daardoor zal afnemen. KOO streeft vanuit haar continuïteitsdenken naar een algemene reserve ter grootte van 10% van de totale jaarexploitatie. Ultimo 2018 bedraagt het eigen vermogen van de stichting € 62.368, waarvan € 24.717 een bestemmingsreserve betreft. Deze bestemmingsreserve is gevormd ter dekking van een begrotingstekort in de periode tot de volgende meerjarenbeleidsperiode (2021-2024).

Toekomstparagraaf

De jaarrekening van KOO wordt nog steeds sterk beïnvloed door schommelingen en gebeurtenissen uit het (Koorenhuis) verleden. Wanneer een resultatenrekening vanuit puur "going concern" gedachte zou worden opgesteld resulteert een negatief bedrijfsresultaat. Reden hiervoor is dat het werk binnen de scholen met negatieve marges wordt uitgevoerd. Het werk binnen de scholen is toegenomen. Om dit op te vangen is de capaciteit van de medewerkers uitgebreid. De exploitatiesubsidie is echter berekend op een lager activiteitsniveau, waardoor per saldo een negatief resultaat ontstaat. Ook de projecten Midden in de Maatschappij hebben in de aanloopfase kosten waar (nog) geen opbrengsten tegenover staan. Dit wordt in de uitvoeringsfase van de projecten gecompenseerd. Gebleken is echter dat het verloop van de projecten lastig voorspelbaar is.

We beraden ons op opties om toekomstbestendig te kunnen opereren. Hierop zal in ieder geval worden teruggekomen in ons meerjarenbeleidsplan voor 2021-2024.

In 2019 verwachten we met name een stijgende omzet binnen Midden in de Maatschappij. Een aantal grote projecten is intussen van start gegaan en we verwachten in de loop van 2019 nog een aantal nieuwe projecten op te kunnen starten. Ter dekking van een begrotingstekort in de periode tot de volgende meerjarenbeleidsperiode (2021-2024) is, zoals hierboven beschreven, een bestemmingsreserve gevormd.

		Begroting 2019 (€)
A	SUBTOTAAL OPBRENGSTEN	615.000
	<i>Directe opbrengsten</i>	492.000
A.1	Publieksinkomsten (specificatie):	492.000
	- verkoop	492.000
	- overige	0
A.2	Sponsorinkomsten (specificatie):	0
	- algemeen	0
	- projectgebonden	0
A.3	Overige directe opbrengsten (specificatie):	0
	- zaalverhuur	0
	- vergoedingen gezamenlijke activiteiten	0
	- diversen	0
	<i>Indirecte opbrengsten</i>	123.000

		Begroting 2019 (€)
A.4	Diverse inkomsten (specificatie):	0
	- diversen	0
A.5	Bijdragen uit private middelen (specificatie):	123.000
	- particulieren (incl. vriendenvereniging)	0
	- bedrijven	0
	- private fondsen	123.000
	- goede doelenloterij	0
	- diversen	0
B	SUBTOTAAL SUBSIDIES	815.000
B.1.1	Meerjarige subsidie ministerie OCW	0
B.1.2	Meerjarige subsidie Cultuurfondsen	0
B.2	Meerjarige subsidie provincie	0
B.3.1	Meerjarige subsidie gemeente Den Haag	795.000
B.3.2	Overige subsidies gemeente Den Haag	20.000
B.4	Overige subsidies en bijdragen uit publieke middelen	0
	TOTAAL BATEN	1.430.000

		Begroting 2019 (€)
C	SUBTOTAAL BEHEERLASTEN	360.500
C.1	Beheerlasten personeel (specificatie):	273.000
	- directie	118.000
	- secretariaat	13.500
	- personeelszaken	18.500
	- financiële zaken	47.500
	- overig	75.500
C.2	Beheerlasten materieel (specificatie):	87.500
	- huisvesting	29.000
	- organisatiekosten	43.000
	- algemene publiciteitskosten	7.500
	- afschrijvingen	8.000
	- overig	0
D	SUBTOTAAL ACTIVITEITENLASTEN	1.069.500
D.1	Activiteitenlasten personeel (specificatie):	1.017.000
	- artistieke leiding	0
	- uitvoerende kunstenaars	0
	- collectiebeheer	0
	- talentontwikkeling	0
	- educatie	1.014.000
	- overig	3.000
D.2	Activiteitenlasten materieel (specificatie):	52.500
	- zaalhuur (voor repetities en uitvoeringen)	7.500
	- collectiebeheer	0
	- talentontwikkeling	0
	- educatie	41.500
	- reis- en transportkosten	3.000

	Begroting 2019 (€)
- specificatie publiciteitskosten	200
- vergunningen	0
- overig	300
TOTAAL LASTEN	1.430.000
SALDO uit gewone bedrijfsvoering	0
SALDO rentebaten en -lasten	0
SALDO buitengewone baten en lasten	0
EXPLOITATIERESULTAAT	0

Governance

De Raad van Toezicht van de Stichting Koorenhuis was in 2018 nauw betrokken bij het naamswijziging traject. De directie is de leden van de Raad van Toezicht erg dankbaar dat zij zich opnieuw een jaar lang onbezoldigd hebben ingezet voor de stichting.

De personeelsvertegenwoordiging heeft in 2018 opnieuw een actieve en constructieve bijdrage geleverd aan de realisatie van de nieuwe naam en positionering. Begin 2018 heeft KOO een reglement en ondernemersovereenkomst met de PVT getekend.

Den Haag, april 2019

Gertjan Bots

Directeur-bestuurder

Verslag van de Raad van Toezicht

Dit Jaarverslag is tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van de Raad van Toezicht van Stichting Koorenhuis – handelend onder de naam KOO.

Taak

De Raad van Toezicht (RvT) is het orgaan dat toezicht houdt op het bestuur van de Stichting Koorenhuis en op het beleid en het beheer, derhalve op het handelen van de directeur-bestuurder. De RvT ziet erop toe dat de directeur-bestuurder bij de uitoefening van zijn bevoegdheden de op de Stichting Koorenhuis betrekking hebbende wetten, regelingen en richtlijnen alsmede de 'Code Cultural Governance' naleeft. Daarnaast staat de RvT de directeur-bestuurder met raad en daad bij.

Functioneren

Het jaar 2018 stond in het teken van de inhoudelijke en uiterlijke transitie, waarmee tegelijkertijd gemarkeerd werd, dat de nieuwe KOO – organisatie afscheid heeft genomen van de oude Koorenhuis – organisatie. Het is mooi te zien, dat na jaren van reorganisatie perikelen, sanering van de financiën en discussie over de koers van de organisatie de directie en medewerkers veel elan en inspiratie ontlenden aan de zichtbare verandering van het uiterlijk. Waarmee maar weer eens is aangetoond, dat een naam, logo en huisstijl meer is dan alleen maar uiterlijk vertoon.

De Raad van Toezicht is bij dit proces intensief betrokken geweest en heeft de directeur hier met raad en daad bijgestaan. Zoals het er nu naar uitziet heeft dit hele proces voor KOO veel positiefs opgeleverd.

De Raad heeft zich in het bijzonder gebogen over het naar buiten treden van de organisatie in de vorm van publieksparticipatie en variatie op het thema burgerjaarverslag. Dit heeft geresulteerd in de KOO-talks pagina waarop verschillende stakeholders bij de organisatie aan het woord zijn over KOO.

Daarnaast heeft de Raad in 2018 invulling gegeven aan haar formele taken en goedkeuring verleend aan het Activiteitenplan 2019 en de bijbehorende begroting.

De Auditcommissie, als deelcommissie van de RvT, besprak ook in 2018 de jaarcijfers met de accountant en de begroting voor 2019 ter voorbereiding van de besluitvorming in de RvT.

De Raad van Toezicht hecht aan het contact met de medewerkers van KOO. Tijdens deze bijeenkomsten ontstaan goede gesprekken en deze geven de RvT-leden een nadere inzicht in de activiteiten van de organisatie. Na afloop van de jaarlijkse ontmoeting in december 2018 is dan ook besloten deze bijeenkomst te verlengen en de reguliere RvT vergadering niet meer aansluitend op de medewerkersbijeenkomst te plannen

Positief is ook dat de directie de Raad in 2018 met grotere regelmaat meer direct heeft betrokken bij een aantal interessante evenementen van KOO. Dit biedt ons een scherpere blik op de uitingsvormen van de organisatie en geeft ons de gelegenheid onze betrokkenheid bij de organisatie verder te vergroten.

De RvT is ook in 2018 steeds aanspreekbaar geweest voor betrokkenen in de organisatie en heeft zoveel mogelijk openheid betracht over werkzaamheden.

Samenstelling

In 2018 is de Raad van Toezicht gecompleteerd door het aantreden van Ellen Vervoorn, die de vacature heeft vervuld die was ontstaan door het vertrek van Martien Korsten. Met haar specifieke kennis over het voortgezet onderwijs en de interculturele aspecten daarbinnen, is zij een welkome aanvulling op de reeds aanwezige expertise in de Raad.

Code Cultural Governance

Stichting Koorenhuis volgt de Code Cultural Governance (CGC). Per 1 januari 2019 is er een nieuwe versie van de code in werking getreden. De Governance Code Cultuur 2014 is van toepassing op de verantwoording over 2018.

De Raad van Toezicht constateert dat directie en medewerkers zich met overgave en succes van hun taken kwijten. We zien dat de nieuwe naam en bijbehorende positionering de medewerkers stimuleert om zich onverminderd in te zetten voor de organisatie. De Raad van Toezicht wil hierbij zijn waardering uitspreken aan de directeur en de medewerkers van de stichting voor hun grote inzet.

Den Haag, 23 april 2019

Raad van Toezicht Stichting Koorenhuis

Bert Klerk (voorzitter)

Aad de Been (lid)

Liane den Besten (lid)

Wiely Hendricks (lid)

Ellen Vervoorn (lid)

Activiteitenverslag

Bij een beknopter jaarrekening hoort ook een beknopter activiteitenverslag. Hieronder is een globaal beschrijvend overzicht van de activiteiten opgenomen. In bijlage 3 bij dit Jaarverslag opsomming opgenomen van al onze lopende projecten per 1 april 2018. In de beschikking voor de exploitatiesubsidie 2018 geeft de gemeente Den Haag een aantal prestatienormen aan op basis waarvan de uiteindelijke vaststelling van de verstrekte subsidie kan worden getoetst. Deze zijn als bijlage 2 opgenomen bij dit activiteitenverslag.

Inhoudelijk

Kennis en vaardigheden

Het KOO-onderdeel Kennis en Vaardigheden bestaat uit twee onderdelen: de binnenschoolse activiteiten en de cursussen in de vrije tijd die door geselecteerde zelfstandige docenten worden aangeboden via de KOO-website (voorheen aangeduid als Netwerk Koorenhuis).

Binnenschoolse activiteiten

De projecten op de scholen lopen voorspoedig. Ook van de landelijke regelingen zoals de Impuls Muziekonderwijs weet KOO goed te profiteren. We zijn inmiddels van zestien scholen de toeleverend partner. Van twee scholen is lopend schooljaar het laatste jaar in de Impuls. Beide scholen geven aan dat Impuls een goede aanzet was maar dat de inzet van een professionele muziekvakdocent onontbeerlijk is. KOO heeft alle zestien deelnemende scholen uitgenodigd voor een bijeenkomst om onderling te bespreken of krachten van scholen gebundeld kunnen worden. De scholen vonden het fijn om samen te praten over het onderwerp maar gaven tevens aan dat ze het te druk hebben om achter middelen aan te gaan om de inzet van de kunstvakdocent te continueren. De twee scholen waarvan de Impuls eindigt hebben inmiddels besloten vanuit eigen middelen de inzet van een muziekvakdocent van KOO te continueren.

De binnenschoolse activiteiten zijn enerzijds te splitsen in PO en VO en anderzijds in lange leerlijnen en korte trajecten.

	PO	VO
Lange leerlijn	34 scholen (Was 34 in 2017)	5 scholen (Was 5 in 2017)
Korte trajecten	In 2018 zijn er 13 maatwerkproducten afgenomen (was 12 in 2017) en 33 VSD cursussen (was 8 in 2017)	In 2018 zijn er 57 maatwerkproducten afgenomen (was 68 in 2017)

KOO kent als KPI het aantal gegeven kunstlessen en het aantal bereikte leerlingen binnen lange leerlijnen. Dat vinden wij de beste maat voor de omvang van onze werkzaamheden.

	2017	2018
Aantal scholen met lange leerlijnen	34	34
Aantal groepen die kunstlessen krijgen in lange leerlijnen	240	320
Aantal leerlingen die kunstlessen krijgen in lange leerlijnen	7.289	7.538
Aantal kunstlessen gegeven in lange leerlijnen	7.421	6.346

We zien dat het aantal leerlingen die we bereiken met lessen in lange leerlijnen licht groeit en dat het aantal groepen dat we bereiken flink groeit maar dat het aantal kunstlessen daalt. Dit heeft mede te maken met de financiële positie van de scholen. Ze hebben minder geld te besteden en bieden de

kunstlessen daarom minder frequent aan. Het heeft ook te maken met de Regeling Impuls Muziekonderwijs. Veel scholen kiezen binnen de impuls om de muziekvakdocenten in plaats van wekelijks eenmaal per twee weken les te laten geven aan de groepen en de andere weken de groepsleerkracht zelf deze lessen te laten verzorgen. Dit mede omdat dit goedkoper is dan elke week een kunstvakdocent maar ook omdat de impuls bedoeld is om de groepsleerkracht uiteindelijk helemaal zelf de muzieklessen te laten verzorgen.

KOO is al geruime tijd acceptant van de Cultuurkaart. Scholen kunnen producten afnemen van Koorenhuis en betalen dit via de tegoeden die zij hebben bij CJP. De bestedingen bij Koorenhuis bedroegen in 2018 € 80.867, een mooie stijging t.o.v. 2017 (€ 76.766).

Cursussen in de vrije tijd

Het aantal docenten dat cursussen aanbiedt via de website is in 2018 opnieuw stabiel gebleven. Het aantal deelnemende docenten is vrij constant ca. 70, verdeeld over de verschillende kunstdisciplines (beeldend 13, dans 12, muziek 44, schrijven 1, theater 3) waarvan er iets meer dan de helft “nieuw” zijn, d.w.z. niet verbonden geweest aan Koorenhuis voor 2014. Het aantal verschillende cursussen op de website bedraagt op dit moment iets meer dan 300.

Binnen de vaste werkzaamheden vallen het verzorgen van de intake van nieuwe docenten, het adviseren van docenten en (nieuwe) cursisten, het verzorgen van de Ooievaarspasadministratie, materiaalbeheer, publiciteitsinspanning via social media en website en het organiseren van uiteenlopende activiteiten.

In het kalenderjaar 2018 is er voor een bedrag van ongeveer € 15.250 aan Ooievaarspaskorting gescand, het betreft 70 individuele klanten. Dit is lichte een daling ten opzichte van 2017 (ca. € 16.000). KOO is in overleg met de Ooievaarspas organisatie om meer bekendheid aan het aanbod te geven – hiervoor zijn voldoende mogelijkheden.

Midden in de Maatschappij 2018

In dit programma zijn de projecten ondergebracht die zich richten op kunstonderwijs in het sociaal domein. De essentie van de projecten is dat er sprake is van een samenwerking tussen KOO en een (maatschappelijk) ondernemende partner. De samenwerking is gebaseerd op een evenwichtige en evenredige verdeling van taken en een gedeelde (eind)verantwoordelijkheid binnen het project. De projecten zijn innovatief – waarbij innovatie kan gaan over de vorm, de locatie of de inhoud van het kunstonderwijs dat wordt gebracht.

In 2018 waren dat projecten met en voor A) ouderen, kinderen met een beperking en vereenzaamden. Een greep:

- Het project KunstKnuffel maakte een vliegende start. De doelgroep in dit pilotproject zijn (zwaar) dementerende bewoners van een verpleeghuis. Doel van dit project is om een aanpak te ontwikkelen om het welzijn van deze specifieke doelgroep zichtbaar te ondersteunen/te verbeteren. En deze aanpak later breed uit te kunnen zetten in ander verpleeghuizen.
- Huis van Vervoering kwam (de samenwerking tussen KOO en Grey Vibes) dit jaar weer verrassend voor de dag met de productie Buutvrij. De doelgroep zijn actieve 60+. KOO verzorgt binnen dit project het educatieve traject binnen het MBO.
- Droomweg. Een niche in de projectenwereld. Met dit programma worden trapsgewijs talenten in het speciaal basisonderwijs gescout. Voor talent(en) met ambitie en geen mogelijkheden zijn er beurzen beschikbaar om zich verder te ontwikkelen.
- Ouderen in de Kunst. Dit project heeft zich, o.a. in samenwerking met bibliotheek Den Haag, verder geprofileerd. Veel workshops en cursussen hebben zijn ontwikkeld en uitgevoerd. Met name de zomer- en winterscholen bleken erg succesvol. Dit concept wordt zeker in de planning volgend jaar weer opgenomen en verder uitgewerkt
- Kom Erbij Festival. De primaire doelgroep was de het netwerk of de omgeving van (latent) vereenzaamden. Dit pilotproject had een bijzondere en innovatieve component in de gedurfde samenwerking met Albert Heijn. Dit was met recht een pilot Er is veel van geleerd en het succes in de samenwerking was synergetisch. Doorgaan op dit concept staat in de boeken

Onderzoek en Ontwikkeling 2018

Het KOO-onderdeel Onderzoek en Ontwikkeling heeft zich in 2018 verder geprofileerd. Voor KOO is dit een belangrijk programma omdat hier belangrijke speerpunten als de innovatie en vooruitzien vorm en inhoud krijgen. Een aantal projecten zijn afgerond en geïmplementeerd in andere programma's van KOO. En er zijn nieuwe initiatieven ontstaan die ondergebracht zijn in dit programma met als doel zich te ontwikkelen naar een succesvolle uitvoeringsfase.

Een greep

- In de Wolken. De digitale KOO-omgeving KOO wil mee in die ontwikkeling en heeft, samen met Leerpodium, met In de Wolken de eerste stap gezet. De eerste stap is het digitaal maken van de lange leerlijnen in het basisonderwijs. In de Wolken kwam in 2017, voor wat betreft dit onderdeel uit zijn ontwikkelfase en is 'overgedragen aan het programma Kennis en Vaardigheden. Het gebruik van In de Wolken zal zeker uitgebreid worden naar andere onderdelen van KOO en ongetwijfeld in die zin ook weer bij O&O op de stoep staan
- smARTlab. Ook de innovatie binnen Kennis en Vaardigheden heeft de ruime aandacht van KOO. Op basis van de behoefte uit het onderwijs en de core business van KOO zijn we in 2018 gestart met het grondig opschudden van KOO-visie op onderwijs en gaan daar middels smARTlab vorm en inhoud aan geven.
- KOOlab. Belangrijk onderdeel van de KOO docentencommunity is het zogenoemde KOOlab. Dit wordt een letterlijke en figuurlijke plek waar docenten, individueel of in groepsverband, voor zichzelf of als opdracht (kunsteducatieve) concepten kunnen ontwikkelen. De uitdaging hierin is om een dynamische en inspirerende plek te creëren waar mensen en opdrachtgevers in de rij staan.
- Inspiratie en scholing. Ook een belangrijk onderdeel van het nieuwe elan van KOO. De aandacht voor het brandend houden van 'de vonk' en het op peil houden van de kennis.
- Trapveldjes. Dit is de werktitel van het interne project dat als doelstelling heeft om KOO te verbinden met de stadsdelen van Den Haag. Insteek is om dat te doen met een voor de hand liggende partner: de cultuurankers. In 2018 zijn de eerste contacten gelegd en als de tekenen zich bedriegen kunnen dat mooie voedingsbodem zijn voor mooie en vruchtbare samenwerkingsverbanden.

Docentencommunity

Een apart onderdeel binnen de KOO-organisatie vormt de zogeheten "docentencommunity". Voor KOO zijn de docenten de motor van de organisatie. Het betreft echter zonder uitzondering zelfstandige ondernemers. Om antwoord te krijgen hoe je als KOO voor een goede wederkerige relatie met deze groep kan zorgen is er in 2017 een nieuwe projectleider gestart met een onderzoeksopdracht die antwoord op deze vraag moet geven. Ook is een aantal afstudeerstage opdrachten hieraan gekoppeld. De eerste resultaten zijn al zichtbaar, maar er kunnen nog veel zaken worden opgezet en verbeterd zodat het organisatiemodel op p.4 van dit verslag werkelijk gaat draaien.

Bedrijfsvoering

Personeelsmanagement

In 2018 zijn geen grote wijzigingen doorgevoerd in het personeelsmanagement. Een aantal medewerkers heeft op individuele basis opleidingen gedaan. In 2018 was opnieuw een aantal zeer goede stagiaires/afstudeerders actief voor KOO en ontving KOO het keurmerk "Erkend Leerbedrijf".

Een aantal medewerkers is zich gaan toeleggen op het meer gestructureerd fondsenwerven voor de projecten van KOO. De eerste vruchten beginnen zich daarvan nu af te werpen.

In 2018 heeft een aantal medewerkers een urenuitbreiding gekregen om het hoofd te bieden aan de grote werkdruk in het onderwijs. De extra kosten hiervoor hebben hun weerslag op het resultaat over 2018.

Kwaliteitsmanagement

Op 22 maart 2018 heeft KOO als één van de eerste wapenfeiten met goed gevolg een audit ondergaan die heeft geleid tot het CultuurKeur certificaat – een kwaliteitscertificaat van de branchevereniging. Eind 2018 heeft KOO, na het doorstaan van een aanvullende audit, tevens het CBCT certificaat mogen ontvangen. Dit is de opvolger van het CultuurKeur Certificaat. In opvolging van de training “Lean” zal in 2019 het centrale administratieve proces van KOO efficiënter worden gemaakt en zullen ook andere processen nader onder de loep worden genomen.

Financieel management

Verbeterde perioderapportages en marge-analyses van de projecten helpen om de organisatie beter in control te krijgen. Zeker nu KOO financieel “scherper aan de wind vaart” is het van het grootste belang om in 2019 nauwlettend en regelmatig de resultaten te evalueren.

Marketing, Communicatie en Verkoop

Het traject van de naamswijziging vergde en grote inspanning van de medewerkers Marketing, Communicatie en Verkoop – de voorbereidingen zijn in het laatste half jaar van 2017 uitgevoerd.

Ondanks dat KOO geen groot centrum voor de kunsten meer is, draait Koorenhuis volledig mee in het circuit met de vier grote steden. In 2017 is een G4-visiestuk afgeleverd waarin ook duidelijk het KOO-geluid leesbaar is. Het lukt steeds beter om KOO weer een eigen gezicht te geven en binnen het landelijke circuit te profileren. De nieuwe naam gaat ons daarbij verder ondersteunen. Ook wordt KOO landelijk steeds meer gezien als een koploper voor de sector met activiteiten binnen het sociaal domein.

Afwikkeling “Koorenhuis-oud”

In 2018 bestond de afwikkeling van Koorenhuis-oud nog slechts uit het verrekenen van de kosten van het sociaal plan met de gemeente Den Haag. Dit is opnieuw in goede orde verlopen en de kosten voor het sociaal plan lijken ruim binnen de daarvoor beschikbaar gestelde middelen te blijven.

Jaarrekening 2018

Balans per 31 december 2018

(na resultaatbestemming)

		2018	2017
	noot	€	€
Vaste activa			
Materiële vaste activa		10.848	21.698
<i>Som vaste activa</i>		<i>10.848</i>	<i>21.698</i>
Vlottende activa	1		
Vorderingen		819.371	1.072.918
Liquide middelen		391.622	445.486
<i>Som vlottende activa</i>		<i>1.210.993</i>	<i>1.518.404</i>
<i>Som activa totaal</i>		<i>1.221.841</i>	<i>1.540.102</i>
Eigen vermogen	2		
Algemene reserve		37.651	48.915
Bestemmingsreserve		24.717	-
<i>Som Eigen vermogen</i>		<i>62.368</i>	<i>48.915</i>
Voorzieningen	3	790.869	1.032.321
Kortlopende schulden	4	368.604	458.866
<i>Som passiva totaal</i>		<i>1.221.841</i>	<i>1.540.102</i>

Staat van baten en lasten over 2018

		Realisatie 2018 (€)	Begroting 2018 (€)	Realisatie 2017 (€)
	noot			
Baten	5	1.288.758	1.380.218	1.258.427
Som der baten		1.288.758	1.380.218	1.258.427
Lasten				
Personele lasten	6	765.929	776.227	792.136
Afschrijvingen materiële vaste activa	7	11.424	-2.748	3.996
Bedrijfskosten	8	110.175	101.157	106.859
Activiteitenlasten	9	387.888	505.582	354.873
Som der lasten		1.275.416	1.380.218	1.257.863
Bedrijfsresultaat		13.342	0	564
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	10	111	0	945
Resultaat		13.453	0	1.509

Resultaatbestemming		2018 €		2017 €
Algemene reserve		-11.264		1.509
Bestemmingsreserve		24.717		-
Resultaat		13.453	0	1.509

Toelichting behorende tot de jaarrekening 2018

Algemeen

Verslaggevende entiteit en voornaamste activiteiten

Stichting Koorenhuis, ('de stichting'), sinds 9 maart 2018 opererend onder de handelsnaam, KOO – Kunstonderwijs Organisatie, gevestigd te Prinsegracht 27 te Den Haag, is een stichting en is ingeschreven in het handelsregister onder nummer 41160059.

De stichting stelt zich – in overeenstemming met in elk geval het beleid van de gemeente Den Haag – ten doel: het voor een breed en pluriform publiek toegankelijk maken en (doen) uitvoeren en ontwikkelen van kunsteducatie en hiermee de deelname aan kunst door de inwoners van Den Haag systematisch te bevorderen.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2018, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2018.

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van RJK C.1 Kleine Organisaties-zonder-winststreven.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Algemeen

Activa en passiva worden tegen nominale waarde opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Een actief wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de stichting zullen toevloeien en het actief een kostprijs of een waarde heeft waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa.

Een verplichting wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag waartegen de afwikkeling zal plaatsvinden op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans opgenomen als een transactie niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het verantwoorden van resultaten. Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico's die zich naar waarschijnlijk in de praktijk zullen voordoen, en niet op voordelen en risico's waarvan redelijkerwijze niet te verwachten is dat zij zich voordoen.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. De resultaten van de transactie worden in dat geval direct in de winst-en-verliesrekening opgenomen, rekening houdend met eventuele voorzieningen die dienen te worden getroffen in samenhang met de transactie.

Indien de weergave van de economische realiteit ertoe leidt dat het opnemen van activa waarvan de rechtspersoon niet het juridisch eigendom bezit, wordt dit feit vermeld.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Presentatie- en functionele valuta

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat tevens de functionele valuta is van de stichting.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden in de balans verwerkt indien het waarschijnlijk is dat de toekomstige prestatie-eenheden met betrekking tot dat actief zullen toekomen aan de stichting en de kosten van het actief betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen hun kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen.

De kostprijs van de genoemde activa bestaat uit de verkrijgingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik.

Investeringsubsidies worden in mindering gebracht op de kostprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Afschrijving start op het moment dat een actief beschikbaar is voor het beoogde gebruik en wordt beëindigd bij buitengebruikstelling of bij afstoting.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

Inventaris	20 %
Bedrijfsgebouwen	20 %
Automatiseringsmiddelen	11–33 %
Educatieve middelen	7–33 %

De stichting bepaalt het af te schrijven bedrag zonder rekening te houden met een restwaarde tenzij de (rest-)waarde van een actief middels taxatie is vastgesteld.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde, inclusief transactiekosten (indien materieel). Na eerste verwerking vindt waardering plaats tegen geamortiseerde kostprijs. Indien er geen sprake is van agio of disagio en transactiekosten, is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de vorderingen, onder aftrek van voorzieningen wegens oninbaarheid. Voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de inbaarheid van de vorderingen.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt hiermee rekening gehouden bij de waardering.

Eigen vermogen

Financiële instrumenten die op grond van de juridische realiteit worden aangemerkt als eigenvermogensinstrumenten, worden gepresenteerd onder het eigen vermogen.

Financiële instrumenten die op grond van de juridische realiteit worden aangemerkt als een financiële verplichting, worden gepresenteerd onder schulden. Rente, dividenden, baten en lasten

met betrekking tot deze financiële instrumenten worden in de winst-en-verliesrekening verantwoord als kosten of opbrengsten.

KOO streeft naar een algemene reserve van 10% van de jaaronzet.

Voorzieningen

Algemeen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden;
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Indien (een deel van) de uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen waarschijnlijk geheel of gedeeltelijk door een derde worden vergoed bij afwikkeling van de voorziening, wordt de vergoeding als afzonderlijk actief gepresenteerd.

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de beste schatting van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen.

Reorganisatievoorziening

Een reorganisatievoorziening wordt getroffen indien op balansdatum een gedetailleerd reorganisatieplan is geformaliseerd en uiterlijk op opmaakdatum van de jaarrekening de gerechtvaardigde verwachting van uitvoering van het plan heeft gewekt bij hen voor wie de reorganisatie gevolgen zal hebben. Van een gerechtvaardigde verwachting is sprake als is gestart met de uitvoering van de reorganisatie, of als de hoofdlijnen bekend zijn gemaakt aan hen voor wie de reorganisatie gevolgen zal hebben.

In de reorganisatievoorziening worden de als gevolg van de reorganisatie noodzakelijk kosten opgenomen die niet in verband staan met de doorlopende activiteiten van de stichting.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Indien er geen sprake is van agio of disagio en transactiekosten, is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Opbrengstverantwoording

Diensten

Baten uit het verlenen van diensten worden opgenomen in de staat van baten en lasten tegen de reële waarde van de ontvangen of te ontvangen vergoeding, na aftrek van tegemoetkomingen en kortingen.

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de staat van baten en lasten verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten.

Overheidssubsidies

Zodra er redelijke mate van zekerheid bestaat dat overheidssubsidies zullen worden ontvangen en dat Stichting Koorenhuis zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden worden de subsidies

ter compensatie van gemaakte kosten systematisch als opbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen in dezelfde periode als waarin de kosten worden gemaakt.

Personeelsbeloningen

De beloningen van het personeel worden als last in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de vennootschap.

Nederlandse pensioenregelingen

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan de pensioenuitvoerder verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

De stichting heeft voor haar werknemers een toegezegd-pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende medewerkers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen die afhankelijk is van leeftijd, salaris en dienstjaren. De regeling is ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds ABP. De stichting heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij ABP, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De stichting heeft daarom de pensioenregeling verwerkt als een toegezegde-bijdrage-regeling en heeft alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord. De dekkingsgraad van het pensioenfonds is per 31 december 2018 97% (2017: 104,4%). ABP heeft, omdat de dekkingsgraad te laag is, begin 2017 een nieuw herstelplan bij de toezichthouder moeten indienen. Hierin is vastgelegd dat ABP binnen een periode van 10 jaar de vereiste dekkingsgraad wordt bereikt.

Lease- en huurverplichtingen

Door de stichting zijn meerjarige financiële verplichtingen aangegaan terzake de huur van:

- Een kantoorruimte aan de Prinsegracht 27 te Den Haag (€ 16.879 per jaar) ingaande 1 januari 2017 tot en met 31 december 2020;
- Een opslagruimte aan de Varkenmarkt 33 te Den Haag (€ 9.000 per jaar) ingaande 1 januari 2017 voor onbepaalde tijd (met een opzegtermijn van 3 maanden);

Rentebaten en soortgelijke opbrengsten en rentelasten en soortgelijke kosten

Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost. Rentelasten en soortgelijke lasten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren.

Gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening.

Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

Toelichting op de Balans

1. Vorderingen

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Debiteuren	112.929	62.394

Te vorderen gemeente Den Haag	661.433	903.028
Overige vorderingen	45.009	107.496
	819.371	1.072.918

De vlottende activa hebben een looptijd van, naar verwachting, korter dan 1 jaar. Dit behoudens de te vorderen bedragen op de gemeente Den Haag.

Het debiteurensaldo is toegenomen ten opzichte van 2017. Deze fluctuatie wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door één vordering van 30.000 euro. Deze vordering is begin januari 2019 voldaan.

Hiernaast is een toename van het debiteurensaldo waarneembaar vanwege een toename van gefactureerde baten.

Er is ten opzichte van 2017 een grote afname van het saldo van de overige vorderingen waarneembaar.

Dit heeft te maken met de verrekening van een project van grote omvang in 2018

De debiteuren en vlottende activa hebben een looptijd van naar verwachting korter dan 1 jaar. Dit behoudens de te vorderen bedragen op de gemeente Den Haag.

Te vorderen Gemeente Den Haag

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
BOW2013.251 inzake reorganisatie sociaal plan	658.433	901.653
ABBA / VL / 6427 De Projectontwikkelaars	0	1.375
ABBA / VL / 14419 Ouderen in de Kunst	1.500	0
ABBA / VL / 11732 Kleuren van Vroeger	1.500	0
	661.433	903.028

De gemeente Den Haag heeft bij brief d.d. 19 april 2013 met kenmerk BOW2013.251 een garantie afgegeven voor het vergoeden van de volledige kosten uit hoofde van het sociaal plan tot een maximum van € 9,0 miljoen. Deze vordering houdt verband met financiering van de reorganisatie die tot en met 2024 loopt.

Liquide middelen

De liquide middelen staan ter vrije beschikking. De stichting heeft een flexibele deposito-/beheerdersrekening die dagelijks opvraagbaar is.

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Liquide middelen, exploitatie	264.562	341.292
Liquide middelen, gereserveerd voor reorganisatievoorziening	127.060	104.194
Stand 31 december	391.622	445.486

2. Eigen vermogen

Algemene reserve

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Stand 1 januari	48.915	47.406
Onttrekking uit resultaatbestemming	-11.264	1.509
Stand 31 december	37.651	48.915

Bestemmingreserve begrotingstekort 2019

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Stand 1 januari	-	-
Toevoeging uit resultaatbestemming	24.717	-
Stand per 31 december	24.717	-

Ter dekking van een begrotingstekort, in de periode tot de volgende meerjarenbeleidsperiode (2021-2024), stelt de directie voor om een bestemmingsreserve te vormen.

3. Voorzieningen

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Reorganisatievoorziening	785.493	1.005.845
Voorziening wachtgeld	5.376	26.476
Stand 31 december	790.869	1.032.321

Reorganisatievoorziening

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Stand op 1 januari	1.005.845	1.329.021
Dotatie	32.121	-
Onttrekking	(252.473)	(323.176)
Stand op 31 december	785.493	1.005.845

De reorganisatievoorziening betreft een voorziening uit hoofde van het Sociaal Plan 2013 en bestaat uit personeelsuitgaven voortvloeiend uit de arbeidsrechtelijke positie van ontslagen medewerkers. Hieronder vallen de volgende uitgave: salarissen re-integratie, opleidingskosten, na wettelijke WW, bovenwettelijke WW, alsmede de organisatie om het vastgestelde Sociaal Plan uit te voeren.

De reorganisatievoorziening is opgesteld op basis van het maximale risico per 31-12-2018, echter onder voorbehoud van wijzigingen in wet- en regelgeving.

Dit deel van de reorganisatievoorziening wordt volledig gefinancierd door de Gemeente Den Haag tot een maximum van € 9 miljoen. De voorziening heeft een langlopend karakter met een verwachte duur tot en met 2024.

Conform beschikkingen van de gemeente Den Haag zijn de vergoedingen ter dekking van de dotaties aan de voorziening wachtgeld opgenomen in de reorganisatievoorziening. Dit heeft geleid tot een dotatie van de reorganisatievoorziening.

	€
Beginstand voorziening	8.584.000
Dotatie conform beschikking ABBA / VL /9692	10.724
Dotatie conform beschikking ABBA / VL / 15885	21.397
Vrijval voorziening	(619.971)
Onttrekking t/m 2018	(7.210.657)
Stand op 31 december 2018	785.493

4. Kortlopende schulden

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Crediteuren	12.013	52.662
Te betalen / nog te besteden Gemeente Den Haag	19.456	-
BTW, Loonbelasting, pensioenpremies en premies sociale verzekeringen	45.765	98.142
Overige schulden	14.173	10.100
Overlopende passiva	277.197	297.962
	386.604	458.866

De kortlopende passiva hebben allen een looptijd korter dan 1 jaar.

Terug te betalen / nog te besteden Gemeente Den Haag

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€

ABBA / VL / 14419 Ouderen in de Kunst	4.456	-
ABBA / VL / 11732 Kleuren van Vroeger	15.000	-
	19.456	-

ABBA / VL / 14419 Ouderen in de Kunst: Subsidie heeft betrekking op boekjaar 2018.

In overeenstemming met de gemeente Den Haag mag het saldo per 31-12-2018 in 2019 worden besteed.

ABBA / VL / 11732 Kleuren van Vroeger: Dit project heeft een looptijd van boekjaar 2018 tot en met boekjaar 2019. De subsidie van de gemeente Den Haag zal volledig in 2019 worden besteed.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Meerjarige financiële verplichtingen

Door de stichting zijn meerjarige financiële verplichtingen aangegaan terzake de huur van:

- Een kantoorruimte aan de Prinsegracht 27 te Den Haag (€ 16.879 per jaar) ingaande 1 januari 2017 tot en met 31 december 2020;
- Een opslagruimte aan de Varkenmarkt 33 te Den Haag (€ 9.000 per jaar) ingaande 1 januari 2017 voor onbepaalde tijd (met een opzegtermijn van 3 maanden);

Toelichting op de Staat van baten en lasten over 2018

5. Baten

	2018	Begroting 2018	2017
	€	€	€
Opbrengsten	486.289	618.500	479.112
Gemeentelijke exploitatiesubsidie	781.523	761.718	761.718
Gemeentelijke projectsubsidie	20.947	0	17.597
	1.288.759	1.380.218	1.258.427

Opbrengsten

	2018	Begroting 2018	2017
	€	€	€
Kennis & Vaardigheden	395.649	367.812	354.262
Zakelijk markt	17.953	31.000	19.076
Docentencommunity, cursusaanbod	10.760	11.500	11.275
Midden in de Maatschappij en Onderzoek & Ontwikkeling	61.927	208.188	94.499
	486.289	618.500	479.112

Kennis & Vaardigheden

De omzet over 2018 viel hoger uit dan begroot, dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door een toename van het aantal scholen waar KOO kunstonderwijs verzorgt. De toename per seizoen 2018-2019 was nog niet bekend bij het opstellen van de begroting over 2018.

Zakelijke markt

De omzet in de zakelijke markt is in 2018 lager dan begroot, dit heeft te maken met de beperkt beschikbare personele capaciteit om actief aan acquisitie te doen binnen de zakelijke markt.

Midden in de Maatschappij en Onderzoek en Ontwikkeling

De baten in 2018 binnen onderdeel Midden in de Maatschappij zijn lager dan begroot vanwege verschuiving van een aantal grote projecten naar 2019. Daarnaast hebben wij projectsubsidie van de gemeente ontvangen voor de uitvoer van een aantal projecten, deze baten zijn verantwoord onder "Gemeentelijke projectsubsidie".

Gemeentelijke exploitatiesubsidie

	2018	Begroting 2018	2017
	€	€	€
ABBA/VL/11099 Exploitatiesubsidie 2018	781.523	761.718	761.718
	781.523	761.718	761.718

Gemeentelijke projectsubsidies

	2018	Begroting 2018	2017
	€	€	€
ABBA/VL/10714 Naamsverandering KOO	7.403	-	17.597
ABBA/VL/14419 Ouderen in de Kunst	10.544	-	-
ABBA/VL/12534 In de Tussentijd	3.000	-	-
	20.947	0	17.597

6. Personele lasten

	2018	Begroting 2018	2017
	€	€	€
Brutosalarissen	592.846	572.205	533.511
Sociale lasten	79.576	66.135	72.208
Pensioenlasten	87.080	75.943	73.304
Inhuur externe medewerkers	16.902	41.496	65.947
Dotatie voorziening wachtgeld	3.422	-	21.397
Vergoeding gemeente dotaties voorziening wachtgeld	-32.121	-	-
Overige personele lasten	18.224	20.448	25.769
	765.929	776.227	792.136

De personele lasten zijn gestegen vanwege een toename van activiteiten, waardoor de interne capaciteit moest worden uitgebreid.

Hiernaast is een medewerker die voorheen op ZZP basis werd ingezet, begin 2018 bij KOO in loondienst getreden.

In de jaren 2016 en 2017 hebben wij de voorziening wachtgeld moeten doteren. Deze dotatie is ten laste van de exploitatie gebracht. Achteraf heeft KOO van de gemeente Den Haag akkoord gekregen op het verzoek deze kosten ten laste van de voorziening reorganisatie sociaal plan te brengen. Dit is in 2018 gecorrigeerd in de exploitatie van KOO.

Bruto salarissen

	2018	Begroting 2018	2017
	€	€	€
Brutosalarissen	592.846	572.205	533.511
	592.846	572.205	533.511

Personeelsbestand

Gedurende het boekjaar 2018 bedroeg het gemiddeld aantal werknemers bij de stichting, omgerekend naar volledige mensjaren 13 (2017: 12).

Onderverdeeld naar:

	2018	2017
Directie	1	1
Projectbegeleiding	9	8
Ondersteuning	3	3
	13	12

7. Afschrijvingen materiële vaste activa

	2018	Begroting 2018	2017
	€	€	€
Inventaris	848	660	670
Afschrijvingslast verbouwing	1.555	-	648
Versnelde afschrijving	5.573	-	-
Automatiseringsmiddelen	2.447	2.448	2.447
Educatieve middelen	1.472	720	772

	11.895	3.828	4.537
Boekbaten/ -lasten	-471	-6.576	-541
	11.424	-2.748	3.996

Vanwege het opzeggen van de huur van een pand zijn geactiveerde verbouwingkosten in 2018 versneld afgeschreven.

Hiernaast waren, vanwege verkoop van een deel van de educatieve middelen die in de boekhouding geen waarde meer vertegenwoordigen, meer boekbaten begroot. Deze verkoop is slechts in beperkte mate gerealiseerd.

8. Bedrijfskosten

	2018	Begroting 2018	2017
	€	€	€
Huisvestingslasten	38.825	29.004	22.862
ICT-kosten	10.678	7.536	7.096
Organisatiekosten	65.852	38.196	68.786
Overige bedrijfskosten	19.537	26.421	8.114
Vrijval kortlopende schulden	-24.717	-	-
	110.175	101.157	106.859

Het verschil in de organisatiekosten ten opzichte van de begroting wordt veroorzaakt door eenmalige kosten inzake het doorvoeren van de naamswijziging. Deze kosten zijn deels gedekt vanuit een projectsubsidie van de gemeente Den Haag, met kenmerk ABBA/VL/10714.

9. Activiteitenlasten

Onder activiteiten worden de kosten van alle door kunstvakdocenten gegeven kunstlessen geadministreerd. Dit is de weergave van de omvang van het primaire proces van KOO. Deze kosten bedragen 88% van de totale activiteitenlasten. De dekking voor deze kosten is toegelicht onder noot 5 Baten. De dekking laat eenzelfde beeld zien en laat bovendien zien dat de activiteiten kostendekkend worden uitgevoerd.

10. Rentebaten en soortgelijke opbrengsten

	2018	Begroting 2018	2017
	€	€	€
Deposito's	111	0	945
	111	0	945

WNT-verantwoording 2018

Per 1 januari 2013 is de Wet normering [topinkomens](#) (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Stichting Koorenhuis van toepassing zijnde regelgeving: het algemene WNT-maximum.

Het bezoldigingsmaximum in 2018 voor Stichting Koorenhuis is € 189.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Het individuele WNT-maximum voor de leden van Raad van Toezicht bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband.

Bezoldiging topfunctionarissen	
Leidinggevende topfunctionarissen	
bedragen x € 1	G.J.W. Bots
Functie(s)	Algemeen directeur
Duur dienstverband in 2018	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0
Gewezen topfunctionaris?	Nee
Fictieve dienstbetrekking?	Nee

Individueel WNT-maximum	€ 189.000
Bezoldiging	
Beloning	€ 87.429
Belastbare onkostenvergoedingen	€ 0
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 14.308
Subtotaal	€ 101.737
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	€ 0
Totaal bezoldiging	€ 101.737
Motivering indien overschrijding:	n.v.t.
Gegevens 2017	
Duur dienstverband in 2017	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband 2017 (in fte)	1,0
Bezoldiging 2017	
Beloning	€ 82.305
Belastbare onkostenvergoedingen	-
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 12.324
Totaal bezoldiging 2017	€ 94.629
Individueel WNT-maximum 2017	€ 181.000

	Toezichthoudende topfunctionarissen				
	B.J. Klerk	A. de Been	C. den Besten	W. Hendricks	E. Vervoorn
Functie(s)	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	lid
Duur dienstverband	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	18/9 - 31/12
Individueel WNT-maximum	€ 28.350	€ 18.900	€ 18.900	€ 18.900	€ 5.500
	Zowel de voorzitter als de leden van de Raad van Toezicht hebben over 2018 geen bezoldiging ontvangen (2017: geen) Ook zijn geen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen verstrekt				

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2018 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2018 geen ontsluitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

Overzicht indeling Gemeente Den Haag

Hieronder is een overzicht van de staat van baten en lasten opgenomen weergegeven in het format zoals voorgeschreven door de Gemeente Den Haag. Dit overzicht gaat uit van een splitsing in opbrengsten en beheers- en activiteitenlasten. De activiteiten van KOO bestaan (bijna) volledig uit cultuureducatie. Onderstaand overzicht is met de indeling zoals voorgeschreven vanuit de "richtlijnen verantwoording subsidie" van de gemeente Den Haag is daarmee tevens het voorgeschreven overzicht ten aanzien van "het inzichtelijk maken van baten en lasten cultuureducatie voor scholen".

		Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
BATEN		€	€	€
	Directe opbrengsten			
A.1	Eigen inkomsten	424.361	410.312	384.613
	Verkoop	424.361	410.312	384.613
A.5	Diverse inkomsten	61.926	208.188	94.499
	Bedrijven	16.032	153.188	65.442
	Private fondsen	45.894	55.000	29.057
A	Totale opbrengsten	486.287	618.500	479.112
B.3.1	Subsidie gemeente Den Haag	781.523	761.718	761.718
B.3.2	Overige subsidies van de gemeente Den Haag	20.947	0	17.597
B	Totale bijdragen	802.470	761.718	779.315
	Totale Baten (A+B)	1.288.757	1.380.218	1.258.427

		Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
LASTEN		€	€	€
C.1	Beheerlasten personeel	233.381	249.365	280.568
	Directie	114.506	108.144	103.784
	Secretariaat	13.629	12.872	12.353
	Personeelszaken	17.868	18.380	17.078
	Financiële zaken	41.200	49.515	46.388
	Overig	78.298	60.454	100.965
	Vergoeding gemeente dotaties voorziening wachtgeld	-32.121	-	-
C.2	Beheerlasten materieel	121.599	98.409	110.854
	Huisvesting	38.947	29.508	23.519
	Organisatiekosten	43.588	49.416	35.798
	Algemene publiciteitskosten	50.276	20.268	45.821
	Afschrijvingen	6.322	3.828	4.537
	Versnelde afschrijvingen	5.573	-	-
	Boekbaten	-471	-6.576	-541
	Overig	2.081	1.965	1.721
	Vrijval kortlopende schulden	-24.717	-	-
C	Totale beheerlasten	354.980	347.774	391.422
D.1	Activiteitenlasten personeel	888.171	911.214	838.372
	Educatie	888.171	911.214	838.372
D.2	Activiteitenlasten materieel	32.265	121.231	28.070
	Zaalhuur	8.709	996	7.075
	Educatie	13.866	116.232	13.067
	Overig	1.085	504	278
	Reis- en transportkosten	4.368	3.499	3.371
	Specifieke publiciteitskosten	4.237	-	4.279
D	Totale activiteitenlasten	920.436	1.032.445	866.442
	Totale lasten (C+D)	1.275.416	1.380.218	1.257.864
	Resultaat	13.341	-	562
	Saldo uit gewone bedrijfsvoering	-	-	-
	Saldo rentebaten en -lasten	115	-	945
	Netto resultaat	13.456	-	1.507

		€	€	€
	Resultaatbestemming			
	Algemene reserve	-11.264	-	1.509
	Bestemmingsreserve	24.717	-	-
	Netto resultaat	13.456	-	1.507

Den Haag, 23 april 2019

De directie van KOO

G.J.W. Bots

Overzicht subsidies Gemeente Den Haag

	€
BOW2013.251 inzake reorganisatie sociaal plan	
Besteding:	
Besteding t/m 31-12-2017	6.958.182
Besteding in 2018	252.475
Prognose besteding 2019 t/m 2024	785.493
Totale besteding	7.996.150
Voorziening:	
Beschikking BOW2013.251	8.584.000
Dotatie beschikking ABBA / VL / 9692	10.724
Dotatie beschikking ABBA / VL / 15885	21.397
Vrijval voorziening in 2013 + 2014	(619.971)
Totale dekking:	7.996.150
Vordering per 31-12-2018:	
Totaal ontvangen	7.337.717
Te vorderen	658.433
ABBA / VL / 14419 Ouderen in de Kunst	
Besteding:	
Besteding t/m 31-12-2017	-
Besteding in 2018	10.544
Prognose besteding in 2019	4.456
Totale besteding	15.000
Vordering per 31-12-2018:	
Beschikking ABBA / VL / 14419	15.000
Ontvangen	13.500
Te vorderen	1.500
ABBA / VL / 11732 Kleuren van Vroeger	
Besteding:	
Besteding in 2018	-
Prognose besteding in 2019	15.000
Totale besteding	15.000
Vordering per 31-12-2018:	
Beschikking ABBA / VL / 11732	15.000
Ontvangen	13.500
Te vorderen	1.500
ABBA / VL 10714 Naamsverandering KOO	
Besteding:	
Besteding t/m 31-12-2017	17.597
besteding in 2018	7.403
Totale besteding	25.000
Vordering per 31-12-2018:	
Beschikking ABBA / VL / 10714	25.000
Ontvangen	25.000
Te vorderen	0
ABBA / VL 12534 In de Tussentijd	
Besteding:	
besteding in 2018	3.000

Totale besteding	3.000
Vordering per 31-12-2018:	
Beschikking ABBA / VL / 12534	3.000
Ontvangen	3.000
Te vorderen	0

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Losbladig bijgevoegd

Bijlage 1. Algemene Informatie en risicomangement

Statutair doel en middelen

De stichting stelt zich – in overeenstemming met in elk geval het beleid van de gemeente Den Haag – ten doel:

“het voor een breed en pluriform publiek toegankelijk maken, (doen) uitvoeren en ontwikkelen van kunsteducatie en hiermee de deelname aan kunst door de inwoners van Den Haag systematisch te bevorderen.

De stichting tracht zijn doel te bereiken door:

- a. het ontwikkelen van lange leerlijnen en losse producten voor scholen in alle kunstdisciplines, tijdens of na schooltijd;
- b. het (laten) verzorgen van de bij deze leerlijnen en producten behorende lessen;
- c. scholen te begeleiden bij de implementatie en uitvoering van hun cultuureducatiebeleid;
- d. samen te werken met kunstinstellingen en andere organisaties op het terrein van kunst- en cultuureducatie;
- e. het verlenen van diensten aan een selectie van kunstvakdocenten ten behoeve van het toegankelijk maken van kunsteducatie in de particuliere markt;
- f. het ontwikkelen van specifiek (vrijtijds-) cursusaanbod daar waar dit niet door de markt wordt opgepakt;
- g. het ontwikkelen van kunstzinnige projecten voor bijzondere doelgroepen en het werven van fondsen voor deze projecten;
- h. alle overige wettige middelen die voor het bereiken van het doel bevorderlijk kunnen zijn

Risicomangement

Omdat KOO voor een belangrijk deel wordt gefinancierd uit publieke middelen is het risicoprofiel en de risicoacceptatie te definiëren als risicomijdend. KOO beschikt niet over veel materiële zaken (geen eigen gebouw/beperkte hoeveelheid activa). Er worden geen activiteiten ondernomen die op voorhand geen sluitende begroting hebben. Het ondernemerschap is erin gelegen dat de Koorenhuis-medewerkers steeds op zoek zijn naar alternatieve financieringsbronnen en mogelijkheden om activiteiten duurzaam onder te brengen bij partners. Hierdoor zijn de financiële risico's beperkt. Onderstaande tabel is deels overgenomen uit het meerjarenbeleidsplan 2017-2020 en geactualiseerd.

Risico	H/M/L*	Gevolg	Beheersingsmaatregel
<i>Strategisch</i>			
Inconsistenties rolverdeling fondsen en overheid.	M	Niet-financierbare gaten in de activiteiten. Door 'conflicterende' subsidievoorwaarden wordt de uitvoering van een project bemoeilijkt.	Betrokken fondsen en overheden constructief wijzen op eventuele inconsistenties.
<i>Operationeel</i>			
Huisbaas stichting Prins27 heeft onzeker toekomstperspectief	L	Mogelijk gedwongen verhuizing	Alternatieve huisvestingsopties openhouden. Situatie Prins27 verbeterd

Risico	H/M/L*	Gevolg	Beheersingsmaatregel
Beperkte managementinformatie.	M	Organisatie beperkt beheersbaar.	Aanleggen management dashboard. Systeem voor urenregistratie voor medewerkers opzetten
Fluctuaties in activiteitsniveau	H	Resultaat moeilijk voorspelbaar	
<i>Financieel</i>			
Opheffen B3 status.	M	Verplichte uit- en toetreding pensioenfondsen; overgang naar andere cao.	Goede afspraken maken met de gemeente Den Haag hierover. Vrijwillig verzekeren voor WW-verplichtingen.
<i>Compliance</i>			
Wetgeving (wet DBA) en schijnwerkgeverschap: KOO is voor een zeer belangrijk deel van de activiteiten afhankelijk van de geleverde diensten door zzp'ers.	M	Grote impact op de huidige wijze van dienstverlening.	Continu actief naar alternatieven zoeken – advies inwinnen.
Introductie BTW op kunstonderwijs voor kinderen en jongeren <21 jaar.	L	Kunstonderwijs door ingehuurde vakdocenten wordt onbetaalbaar voor scholen.	Continu actief naar alternatieven zoeken – advies inwinnen.
<i>Duurzaamheid</i>			
Levensvatbaarheid ontwikkelde projecten en onderwijsprogramma's.	M	Blijven op de plank liggen.	Zoveel mogelijk in de voorbereidingsfase al de continuïteit van de projecten en programma's borgen. Samenwerking CultuurSchakel.

Bijlage 2. Prestatienormering

In de subsidiebeschikking voor de exploitatiesubsidie 2018 (kenmerk ABBA/VL/11099) heeft de gemeente Den Haag de volgende prestatienormen geformuleerd:

Norm 1: Als instelling met een speciale opdracht voor de binnenschoolse cultuureducatie voert u nauw overleg met CultuurSchakel Den Haag.

Norm 2: Op het terrein van de binnenschoolse cultuureducatie ontwikkelt u, samen met partners, aanbod dat aansluit bij de vraag vanuit het onderwijs en dat – waar mogelijk – past binnen de doorlopende leerlijnen die in het kader van het project “Cultuureducatie op z’n Haags” worden ontwikkeld.

Norm 3: Uw instelling fungeert als samenwerkingspartner voor culturele instellingen uit Den Haag bij de ontwikkeling van een aanbod voor binnenschoolse cultuuronderwijs.

Norm 4: Uw instelling maakt gebruik van uw netwerk van kunstvakdocenten bij het aanbieden van binnenschoolse cultuuronderwijs.

Norm 5: Uw instelling streeft ernaar om in 2018 op 45 PO scholen en 17 VO scholen (waarvan 2 met doorlopende leerlijnen) actief te zijn.

Norm 6: Uw instelling realiseert minimaal 9 projecten gericht op cultuurparticipatie. De cultuurparticipatie van ouderen heeft hierbij een extra accent. U bereikt ongeveer 220 mensen.

Norm 7: U dient inspanningen te leveren op het gebied van cultuuronderwijs conform de doelstellingen uit het Deltaplan Cultuureducatie. U dient in 2018 verder te werken aan de ontwikkeling en het aanbieden van activiteiten voor het cultuuronderwijs die zijn afgestemd op de wensen van scholen en passen binnen de doorlopende leerlijnen die binnen het project “Cultuuronderwijs op zijn Haags” worden ontwikkeld door scholen en culturele instellingen. CultuurSchakel kan u hierover adviseren.

Bijlage 3. Actieve projecten KOO

Projecten K&V	Status
Het Open Venster	Uitvoering
Archipelschool	Uitvoering
Leve(n)de Muziek!	Uitvoering
Eerste Nederlandse Buitenschool BSO: Kunstmagneet muziek	Uitvoering
Annie M.G. Schmidtschool (impuls)	Uitvoering
Montessorischool Abeel (impuls)	Uitvoering
De Elout: Kunstmagneet muziek	Uitvoering
Bamboe Impuls en Leve(n)de muziek!	Uitvoering
Heldringschool	Uitvoering
Koningin Beatrixschool: Kunstmagneet muziek	Uitvoering
Het Mozaiek BSO: Droomweg en GAAF	Uitvoering
Cosmicusschool (impuls)	Uitvoering
De Oase (Impuls)	Uitvoering
SBO Pastoor van Arsschool (Impuls)	Uitvoering
Maria Montessorischool	Uitvoering
Valkenboschool Montessori	Uitvoering
VSD en Workshops op Maat	Uitvoering
Digital Arts & Science 2.0	Uitvoering
VO Lyceum Ypenburg	Uitvoering
Jan van Nassauschool	Uitvoering
De La Reyschool: Kunstmagneet muziek	Uitvoering
De Parkiet	Uitvoering
De Baanbreker	Uitvoering

SBO De Koetsveldschool	Uitvoering
VO Segbroek College Muziek	Uitvoering
Oranje Nassauschool	Uitvoering
De Vliermeent: Kunstmagneet podiumkunsten	Uitvoering
Het Galjoen	Uitvoering
Bavinckschool: Kunstmagneet podiumkunsten	Uitvoering
Paul Krugerschool: Kunstmagneet foto/film/media	Uitvoering
Opsnas	Uitvoering
Rap voor zijn Raap	Uitvoering
VO Segbroek College Theaterplan	Uitvoering
Ontdek het Orkest	Uitvoering
Carolusschool Impuls	Uitvoering
De Bonte Vlinder Impuls	Uitvoering
Het Volle Leven Impuls	Uitvoering
In de Wolken	Uitvoering
Montessori Houtwijk Impuls	Uitvoering
Nutsschool Woonstede Impuls	Uitvoering
Prof. Mr. A. Anemaschool Impuls	Uitvoering
Projecten Onderzoek en Ontwikkeling	Status

Analyse Doelgroepen t.b.v. meerjarenbeleidsplan 20120 – 2024	Uitvoering
iKtOOn 2019	Initiatie
Inrichting Intranet DC 2.0.2.0	Initiatie
Inspiratie en scholing intern en extern	Uitvoering
KOO-lab	Uitvoering
KOO+ Lounge	Planning
Onderzoeksopdracht DC 2.0.2.0	Uitvoering
Ontginning voor disciplines theater / dans / beeldend	Planning
Coalitie Erbij / Community tegen eenzaamheid (festival sept. 2018)	Initiatie
Samenwerking Vaillant tbv praktijkonderwijs	Initiatie
Reset In de Wolken (digitalisering leerlijnen?)	Uitvoering
Projecten Midden in de Maatschappij	Status
DroomWeg / talentscouting speciaal onderwijs	Uitvoering
Huis van Vervoering	Uitvoering
Kleuren van vroeger	Uitvoering
Kunstknuffel	Uitvoering
Ouderen in de Kunst	Uitvoering
Stinafo Festival GAAF	Uitvoering
Vervolg Coalitie Erbij / Community tegen eenzaamheid	Initiatie
Cardia: doorontwikkeling Ontmoetingscentra	Initiatie
Samenwerking CultuurAnkers: Trapveldjes	Initiatie
Zakelijke projecten en evenementen	Status
de Betovering 2019	Initiatie

KOO's Kerstival 2019	Initiatie
KOO@work	Planning